

Nisan acısı

Şiddetin, zulmün, sansürün, ölümün, nefretin, mutlak iktidarın her daim dayatıldığı bu topraklarda, kendi kendimize “neden?” diye sorup derin bir karamsarlığa kapılıyoruz...

Neden bu canım ülkede bir türlü huzuru bulamıyor, birbirimize düşmanlaşıyor, demokratik bir yaşama kavuşamıyoruz? Gündelik olaylara bakınca sorunun cevabı ortada: Toplumun farklı kesimleri böylesine kutuplaştırılır; sosyal medyasından sokağına, avukatından gazetecisine korku iklimi yaratılır, öğretmen aşağılanır, kadınlar öldürülür, çocuklar bile hedef gösterilir, azınlıklar nefret objesine dönüştürülürken huzur, barış ve özgürlük, maalesef bize hala çok uzak... Sadece bugüne bakmak yetmez. Yakın tarihimizde, henüz yüzleşmediğimiz ve tartışmadığımız o kadar çok hadise ve acı var ki, artık yanıtı geçmişte arayarak başlamalıyız.

Türk, kürt, laz...

Ermeni katliamlarının 100'üncü Yılı sebebiyle #tarih dergisi, bu ayki kapağına dev harflerle “Bir varmış 1915-Bir yokmuş 2015” yazmış. 100 yıllık trajedi ve inkar politikalarını inceleyen dergiyi okumanızı hararetle tavsiye ederim. Derginin yayın yönetmeni Gürsel Göncü, editoryal yazısına “Bu bir soykırım değil. Soykırımdan da beter. Bu bir tarihten-coğrafyadan silme girişimi. Bu sadece bir Teşkilat-ı Mahsusa operasyonu değil, dedelerimizin bizzat ya da dolaylı katıldığı bir toplumsal linç hadisesi” cümleleriyle başlamış.

Evet, artık şu gerçeğe bir yüzleşelim: Anadolu'nun kadim halklarından Ermenileri, Türk-Kürt-Çerkez-Laz, hep birlikte, elbirliğiyle öldürdü. Bu insanlık trajedisi ne 1915'te başladı, ne de tam anlamıyla o tarihte bitti. #tarih dergisine 1915'in tarihsel arka planını inceleyen Ahmet Kuyaş, Tanzimat'ta başlayan süreci yazmış.

1. Dünya Savaşı'ndan Milli Mücadele yıllarına kadar süren “tehcir”de Ermenilerin çoğu, daha yola çıkmadan katledildi.

İnkâr ve huzur

Yüzyıl başında Anadolu'da yaşayan 1.5 milyon Ermeniden geriye 100 binin kalmasına, sadece “Türkiye bir zenginliğini kaybetti” olarak hayıflanmak da tuhaf geliyor.

Elbette kültürel çeşitlilik ve zenginlik önemli; ancak aslolan insan değil mi? Bugün IŞİD'in Suriye ve Irak'ın kasabalarında insanları din değiştirmeleri için zorlamasına, kadın ve kızlara tecavüz etmesine, Müslümanlığı “şüpheli” olanları öldürmesine “vahşet” diyorsak...

Çok da farklı olmayan bir vahşeti, 100 yıl önce kendi topraklarımızda, kendi atalarımızın yaptığını inkar etmek, ikiyüzlülük değil mi?

Tekrar soralım: Böylesine bir acının, inkarın ve halen alevlendirilen nefretin üzerine bina edilen bir toplum nasıl huzura kavuşur, nasıl farklı olana saygı göstermeyi ve birlikte yaşamayı öğrenebilir?

1915 VE ÖNCESİ

1894-1896: Hamidiye Alayları, Bitlis'in Sason ilçesinde iki yılda 200 binden fazla Ermeni'yi öldürdü.

Nisan 1909: İttihat ve Terakki'ye yakın milliyetçilerin Müslüman nüfusu kıskırtmasıyla “Adana katliamı” yaşandı. Maraş, Adıyaman ve Hatay'a sıçrayan olaylarda Ermeni mahalle ve köyleri yerle bir edildi. 15-30 bin arasında Ermeni vatandaş öldü.

1914: Osmanlı 1. Dünya Savaşı'na girerken Ermeniler de askere alındı. 1 ay sonra Teşkilat-ı Mahsusa'ya bağlı Kürt çeteler, Van'da altı köyü 1 ay

boyunca yağmaladı, katliam yaptı.

1915: Enver Paőa, ordudaki Ermenileri silahsızlandırıp ‐iőçi” olarak kullanılmasına karar verdi. 15 Nisan’da Van’daki 80 Ermeni köyünde yağma ve katliam yapılırken Ermeni direniői başladı. 24 Nisan’da İstanbul’daki Ermeni cemiyet liderleri ve siyasetçileri tutuklandı, sonra öldürüldü. Haziran-Temmuzda Karadeniz ve Doėu illerinde tehcir başladı; sadece Muő’ta 50 bin Ermeni öldü. Tehcir, Ankara’dan Bursa’ya uzandı. (Kaynak: #tarih dergisi)